

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

TRETIA SEKCIA

PRÍPAD SOLTÉSZ PROTI SLOVENSKEJ REPUBLIKE

(Sťažnosť č. 11867/09)

ROZSUDOK

ŠTRASBURG

22. októbra 2013

Tento rozsudok nadobudne právoplatnosť za podmienok upravených článkom 44 ods. 2 Dohovoru. Môže byť predmetom redakčných opráv.

V prípade Soltész proti Slovenskej republike,

Európsky súd pre ľudské práva (tretia sekcia), zasadajúc v komore zloženej z:

Josep Casadevall, *predseda*,

Alvina Gyulumyan,

Corneliu Bîrsan,

Ján Šikuta,

Luis López Guerra,

Nona Tsotsoria,

Valeriu Grițco, *sudcovia*,

a Santiago Quesada, *tajomník sekcie*,

na neverejnom zasadnutí 1. októbra 2013,

vyhlasuje nasledovný rozsudok, ktorý bol prijatý v uvedený deň:

KONANIE

1. Prípád vznikol na základe sťažnosti (č. 11867/09) podanej na Súd proti Slovenskej republike na základe článku 34 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („Dohovor“) slovenským štátnym príslušníkom Arpád Soltészom („sťažovateľ“), dňa 13. februára 2009.

2. Sťažovateľa zastupovala I. Rajtáková, právnička pôsobiaca v Košiciach.

Vláda Slovenskej republiky („vláda“) bola zastúpená svojou zástupkyňou M. Pirošíkovou.

3. Sťažovateľ namietal, že uloženie mu povinnosti zaplatiť náhradu škody v súvislosti so zverejnením článku, ktorého bol autorom, bolo v rozpore s jeho právom na rešpektovanie slobody prejavu (článok 10 Dohovoru) a že v tejto súvislosti nemal účinný prostriedok nápravy (článok 13 Dohovoru).

4. Dňa 8. októbra 2012 bola sťažnosť oznámená vláde.

SKUTKOVÝ STAV**I. SKUTKOVÉ OKOLNOSTI PRÍPADU**

5. Sťažovateľ sa narodil v roku 1969 a žije v Košiciach.

A. Pozadie prípadu

6. Dňa 22. mája 1997 zmizla osoba A. A. bol prednostom okresného úradu a podnikateľom. Sťažovateľ uviedol, a vláda to nespochybnila, že A. bol hlavným vlastníkom významného priemyselného podniku, B., v ktorom prebiehal proces privatizácie a ktorý bol v relevantnom čase ešte čiastočne spoluvlastnený štátom prostredníctvom Fondu národného majetku, inštitúciou zodpovednou za správu a privatizáciu štátom vlastneného majetku na Slovensku.

7. Po A. sa začalo oficiálne pátranie, ktoré bolo vedené C. V tom čase viedol C. odbor kriminálnej polície príslušného krajského riaditeľstva Policajného zboru. Podľa vlády v roku 1999 odišiel C. z polície do súkromného sektora. Sťažovateľ toto tvrdenie nespochybnil.

8. Akokoľvek, pátranie bolo neúspešné a v bližšie neurčenom čase bol A. vyhlásený oficiálne za mŕtveho.

9. V roku 2000 bolo kriminálne vyšetrowanie zmiznutia A. obnovené odborom vyšetrowania závažnej trestnej činnosti v inom krajskom meste. Vyšetrowanie bolo zastavené v roku 2005 pre nedostatok dôkazov, ktoré by umožňovali vzniknúť obvinenie proti konkrétnej osobe.

10. Okolnosti zmiznutia A., pátrania a informácie o ňom boli predmetom článku zverejneného 31. mája 2000 v celonárodnom týždenníku.

Po zverejnení článku napísaného sťažovateľom, ktorý je základom predmetného prípadu a ktorý je bližšie opísaný nižšie, boli tieto udalosti opäť opísané v inom článku zverejnenom v bližšie neurčenom čase v týždenníku s celoštátnym pokrytím.

Tento článok obsahoval niektoré časti sťažovateľovho článku bez toho, aby ho citoval.

B. Článok

11. V máji 2001 sťažovateľ, ktorý je redaktorom, dostal od C. informáciu týkajúcu sa zmiznutia A.

12. Dňa 29. mája 2001 C. podpísal pred notárom čestné prehlásenie potvrdzujúce, že sťažovateľovi poskytol informácie za účelom ich zverejnenia, a to v nasledovnom znení:

„Počul som záznam odpočúvania telefonického rozhovoru v ten večer, keď prednosta okresného úradu v ... (A.) zmizol. V tom čase som bol riaditeľom Kriminálnej polície na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v ... a priamo som sa podieľal na pátraní po nezvestnom (A.).

Na zázname bol hlas (D.), ktorý volal z (reštaurácie) do hotela ... a oznámil, že (A.) bol už na ceste. Nepodarilo sa nám zistiť, kto prebral hovor, pretože neskôr nahrávka, rovnako ako ďalšie dôkazy, boli zo spisu odstránené.

Hneď na začiatku vyšetrovania nás navštívil ..., v tom čase námestník riaditeľa Slovenskej informačnej služby, ktorý vyhlásil, že (A.) je mŕtvy a že vyšetrovanie je ukončené.“

13. V tom čase sťažovateľ pracoval pre denník *Národná obroda*, ktorý bol vydávaný spoločnosťou s ručením obmedzeným, E.

Denník mal celoslovenskú pôsobnosť a v priebehu konania o žalobe bol akceptovaný súdmi ako mienkotvorný.

14. Dňa 16. júna 2003 bol v *Národnej obrode* zverejnený článok napísaný sťažovateľom pod titulkom:

„Veľkopodnikateľ (A.) (mesta) sa nikdy nenašiel“

15. Článok vykreslil analógiu medzi prípadom A. a prípadom iného podnikateľa, ktorý zmizol ten mesiac. Podľa článku podnikateľ a A. mali obaja väzbu na jednu z najväčších politických strán a ich zmiznutia sa podobali. Medzi osobami spomínanými v článku bol aj D. Článok uvádzal ich plné mená.

16. Pokiaľ je relevantné, obsahoval článok nasledovné pasáže:

„Poslední ľudia, ktorí ho videli, s ním rokovali v (reštaurácii) o vstupe do (B.). A. ju ovládal ...Večere sa zúčastnili (dvaja obchodníci z inej spoločnosti) a miestny zástupca ich záujmov, D. ...“

„Manžel šiel na stretnutie s obavamí,“ vyhlásila vdova po A. „Stretnutie sa malo pôvodne konať na obed, nečakane ho však preložili na večer. Nemal záujem do spoločnosti púšťať niekoho cudzieho. Môj manžel nechal u svojej sekretárky všetky podklady k vagónke s tým, že keby sa mu niečo stalo, má mi ich odovzdať.“

17. Pasáž, ktorá sa neskôr stala kľúčovou (pozri ods. 29 nižšie), znela:

„Redakcia *Národnej obrody* má navyše vo svojej držbe písomné svedectvo jedného z policajtov, ktorý sa podieľal na pátraní po (A.). „Vypočul som záznam odpočúvania telefonického rozhovoru v ten večer. (D.) volal z (reštaurácie) do hotela ... a oznámil, že (A.) bol už na ceste. Nepodarilo sa nám zistiť, kto prebral správu, a neskôr, nahrávka rovnako ako aj ďalšie dôkazy boli zo spisu odstránené.“, predkladá bývalý policajt, ktorý sa podieľal na pátraní po (A.).

(D.) vysadil (A.) zo svojho auta pred (fabrikou) a (A.) už viac nevidel nikto, kto by to bol ochotný priznať. Kazeta s nahrávkou už dnes pravdepodobne neexistuje.

„Nasledujúci deň prišiel vtedajší riaditeľ kontrarozviedky (Slovenskej informačnej služby) ..., ktorý záznam zabavil. Povedal, že (A.) je mŕtvy a že vyšetrovanie je skončené.“, uvádza policajt.“

C. Žaloba na ochranu osobnosti

18. D. je právnikom a podnikateľom pôsobiacim v oblasti národného a medzinárodného obchodu. Dňa 18. júna 2003 adresoval šéfredaktorovi *Národnej obrody* a jej vydavateľovi sťažnosť na článok zo 16. júna 2003, ktorou žiadal o uverejnenie opravy, ospravedlnenia a o zaplatenie náhrady škody vo výške zodpovedajúcej približne 120 000 EUR. Nedostal odpoveď.

19. Dňa 4. augusta 2003 D. podal proti vydavateľovi E. na Okresný súd Poprad podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb., v znení neskorších predpisov) a článku 8 Dohovoru žalobu na ochranu osobnosti, ktorou žiadal náhradu škody vo výške zodpovedajúcej približne vyššie uvedenej sume.

20. Žaloba bola neskôr zmenená tak, že zdôrazňovala tiež argumentačnú líniu, v zmysle ktorej článok obsahoval nepravdivé, neúplné a zavádzajúce tvrdenia, najmä pokiaľ ide o (i) tvrdené zastupovanie D. záujmov inej spoločnosti; (ii) tvrdenie, že A. bol pritlačený D. do stretnutia proti svojej vôli; (iii) tvrdenie, že D. telefonicky dával informácie o pohybe A.; (iv) obchodné pozadie stretnutia; a (v) celkový tón článku, ktorý vyvolával dojem, že D. môže mať niečo spoločné so zmiznutím A.

21. Dňa 27. júla 2004 okresný súd, na základe návrhu D. vzneseného na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo deň pre tým, pripustil sťažovateľa do konania ako žalovaného v druhom rade.

22. Ďalšie pojednávania sa uskutočnili 18. februára a 8. apríla 2005 a 19. apríla, 30. mája, 20. októbra a 15. decembra 2006.

Na týchto pojednávaniach boli vypočutí účastníci konania, ich zástupcovia a niekoľko svedkov, vrátane C., ktorý priznal, že sťažovateľa pozná a hovoril s ním pred uverejnením článku a že mu poskytol informácie týkajúce sa vyšetrovania zmiznutia A. Avšak, C. si nemohol spomenúť na detaily informácií poskytnutých sťažovateľovi.

C. priznal, že viedol vyšetrovanie a priamo sa zúčastnil na niektorých vypočúvaniach. Čo sa týka toho, že mal povedať sťažovateľovi, že D. volal a informoval o pohybe A., bola to neoficiálna informácia, ktorú C. získal od vtedajšieho námestníka riaditeľa Slovenskej informačnej služby („SIS“). Ten nebol členom vyšetrovacieho tímu a poskytol informáciu neúradne.

Vyšetrovatelia preskúmali túto skutočnosť, ale SIS neporovnala záznamy, následkom čoho tvrdenie, že E. volal a informoval o pohybe C. nemohlo byť ani potvrdené ani vyvrátené.

D. si nevedel spomenúť, či počul nahrávku údajného telefonátu alebo videl jej prepis, ale nevyhlásil to a pripustil, že nejaké prepisy boli v spise prípadu.

Čo sa týka zapojenia vtedajšieho námestníka riaditeľa SIS, D. mal dojem ako keby chcel naviesť vyšetrovanie určitým smerom.

Na otázku, ako bol identifikovaný hlas D. v údajnom telefonáte, C. odpovedal, že hovor bol analyzovaný pracovníkmi so znalosťou miestnych pomerov, ktorí mu prezentovali túto informáciu a on jej dôveroval.

23. Vykonávanie ďalšieho dokazovania svedeckými výpoveďami bolo zamerané predovšetkým na posúdenie dopadu článku na povest' D. a jeho obchodné aktivity, okolnosti osudného stretnutia a jeho obchodné pozadie.

24. Okresný súd tiež obdržal informácie od polície týkajúce sa stavu kriminálneho vyšetrovania zmiznutia A. a existencie dôkazov o údajnom odpočúvaní hovorov vo vyšetrovacom spise. Podľa záznamov polície sa vo

vyšetrovacom spise nenachádzali takéto dôkazy. Vyšetrovanie však začalo až v roku 2000 (pozri ods. 9 vyššie) a pred jeho začiatkom neprebiehala kriminálne vyšetrovanie *stricto sensu*, ale len pátranie po A. (pozri ods. 7 vyššie).

25. V závere posledne spomenutého pojednávania, dňa 15. decembra 2006, okresný súd vyhovel žalobe tak, že priznal D. ekvivalent približne 28 500 EUR z titulu náhrady škody a ďalších 14 650 EUR ako náhradu trov konania, ktoré boli zaviazaní zaplatiť E. a sťažovateľ spoločne a nerozdielne. Zvyšok nárokov zamietol

26. Sťažovateľ sa odvolal, tvrdiac *inter alia*, že článok sa týkal otázok tzv. veľkej privatizácie, čo bol proces presunu štátneho vlastníctva priemyselných podnikov do súkromných rúk. Tento proces bol nepochybne vo verejnom záujme a bolo povinnosťou médií informovať o ňom. Navyše, článok zachádzal len do informácií, ktoré mala *Národná obroda* k dispozícii prostredníctvom písomného vyjadrenia C. Žiadnym spôsobom článok nenaznačoval, že s obsahom týchto vyjadrení E. alebo sťažovateľ súhlasili, ani ich neprezentoval ako skutočnosť.

27. Odvolanie podliehalo povinnosti uhradiť súdny poplatok vo výške zodpovedajúcej sume 1950 EUR. Sťažovateľova žiadosť o oslobodenie od poplatku bola zamietnutá.

28. Dňa 20. februára 2008 Krajský súd v Prešove rozhodol o odvolaní. Napadnutý rozsudok zrušil a zastavil konanie vo vzťahu k E., pretože v priebehu konania E. zanikol a bol vymazaný z Obchodného registra bez právneho zástupcu.

Zároveň krajský súd znížil sumu náhrady škody, ktorú mal sťažovateľ zaplatiť, na 3 000 EUR, spolu s náhradou trov konania vo výške zodpovedajúcej približne sume 10 150 EUR.

29. Odôvodnenie okresného súdu, doplnené krajským súdom, môže byť zhrnuté nasledovne:

Došlo k zásahu do osobnej integrity D., a to predovšetkým v dôsledku tvrdenia, že telefonicky podával správu o pohybe A. Sťažnosť navrhovateľa na ostatné skutkové tvrdenia v článku, týkajúce sa jeho zastupovania záujmov niekoho iného či nútenia A. zúčastniť sa stretnutia, bola nepodložená.

Pokiaľ ide o kľúčové tvrdenie týkajúce sa údajného telefonického rozhovoru, súdy poznamenali, že toto sa zakladalo na informácii poskytnutej sťažovateľovi C., ktorá bola ale neoficiálna a nepotvrdená. V tejto súvislosti, s odkazom na stanovisko polície, súdy dospeli k záveru, že pravdivosť tohto tvrdenia nebola preukázaná.

Je úlohou médií poskytovať objektívne a vyvážené informácie a sťažovateľova obhajoba, ktorá bola založená na tom, že spornú informáciu dostal od C. a jeho tvrdenie, že nemal povinnosť ju overovať, nemôžu byť akceptované.

Vzhľadom na to boli autor a vydavateľ článku v zásade zodpovední za poskytnutie pravdivého obsahu zverejnenej informácie. Táto zodpovednosť je konštruovaná ako objektívna a nezbavuje povinnosti citovať informáciu a uviesť jej zdroj. Navyše, otázky úmyslu a nedbanlivosti boli nepodstatné.

Sťažovateľ, ktorý si neoveril pravdivosť spornej informácie, bol zodpovedný za jej nepravdivosť a skutočnosť, že ju citoval a uviedol jej zdroj, nebola dôležitá.

Nezákonný zásah do osobnej integrity D. spôsobil značnú škodu na jeho dobrom mene a povesti. Skutočnosť, že sťažovateľ citoval svoj zdroj a že D. napriek článku viedol ďalej súkromný a spoločenský život, ako aj úspešnú kariéru, zohľadnil krajský súd v znížení sumy náhrady škody.

30. Prípado skončil nadobudnutím právoplatnosti rozsudku 14. apríla 2008.

D. Konečné vnútroštátne rozhodnutie

31. Dňa 18. júna 2008 podal sťažovateľ sťažnosť podľa článku 127 ústavy (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov), ktorou namietal porušenie svojho práva podľa článku 10 Dohovoru.

Sťažovateľ argumentoval najmä tým, že informácia v článku týkajúca sa údajného hovoru D. bola uvedením faktov, označeným citačnými znamienkami a s hlavným odkazom na zdroj. Ako taká bola pravdivá, pretože redakcia *Národnej obrody* mala k dispozícii citovanú informáciu. Navyše, so zreteľom na oficiálnu funkciu D., sťažovateľ nemal mať žiadne legitímne pochybnosti o pravdivosti informácie.

32. Dňa 3. júna 2008 ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Rozhodol, že všeobecný súd nemôže niesť „sekundárnu zodpovednosť“ za porušenie základných práv a slobôd hmotného charakteru, okrem prípadov, keď boli porušené ústavnoprosedné pravidlá. Keďže porušenie akýchkoľvek procesných pravidiel nebolo namietané, nemohlo byť porušené ani hmotné ustanovenie.

Rozhodnutie bolo doručené sťažovateľovej právnej zástupkyni 15. augusta 2008.

II. RELEVANTNÉ VNÚTROŠTÁTNE PRÁVO

33. Relevantné vnútroštátne právo bolo zhrnuté napríklad v *Ringier Axel Springer Slovakia, a.s. proti Slovenskej republike* (č. 41262/05, ods. 53 a nasl., 26. júla 2011) a *Ringier Axel Springer Slovakia, a.s. proti Slovenskej republike* ((rozh.), č. 35090/07, ods. 57 a nasl., 4. októbra 2011).

PRÁVO

I. NAMIETANÉ PORUŠENIE ČLÁNKU 10 DOHOVORU

34. Sťažovateľ namietal, že rozhodnutie vo vnútroštátnom konaní bolo v rozpore s jeho právom zaručeným článkom 10 Dohovoru, ktorý znie

„1. Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

2. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré stanovuje zákon, a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.“

A. Prijateľnosť

35. Súd konštatuje, že táto sťažnosť nie je zjavne nepodložená v zmysle článku 35 ods. 3 písm. a) Dohovoru. Tiež konštatuje, že nie je neprijateľná z iného dôvodu. Musí byť teda vyhlásená za prijateľnú.

B. Podstata

1. Argumenty strán

36. Sťažovateľ tvrdil, že sporná informácia v článku bola tvrdením faktu, uvedeným v úvodzovkách a so všeobecným uvedením zdroja, ktoré bolo pravdivé, pretože redakcia mala skutočne k dispozícii citované vyjadrenie. Navyše, vzhľadom na to, že C. bol v relevantnom čase riaditeľom miestne príslušného odboru kriminálnej polície priamo podieľajúcim sa na pátraní po A., domnieval sa sťažovateľ, že informácia pochádzajúca od neho nemôže byť z dôveryhodnejšieho zdroja a že to odôvodňovalo sťažovateľa považovať ju za dôveryhodnú a aj pravdivú.

37. Vláda vo svojej odpovedi uznala, že kľúčovým prvkom sporného článku bolo tvrdenie, že D. telefonoval o tom, kde sa nachádza A. a že jadrom prípadu je otázka, či rozhodnutie v konaní možno považovať za „nevyhnutné v demokratickej spoločnosti“ v zmysle článku 10 Dohovoru.

V tomto ohľade vláda vychádzala zo skutkových zistení a právnych záverov vnútroštátnych súdov a uviedla, že rozhodujúcim kritériom bolo, či existovali zvláštne dôvody, pre ktoré by bolo možné oslobodiť sťažovateľa od povinnosti overiť si informáciu, ktorú mu poskytol C.

Pre posúdenie prípadu podľa tohto kritéria boli dôležité nasledovné aspekty: aká bola autorita sťažovateľovho zdroja; či sťažovateľ pred zverejnením podnikol v primeranej miere vlastné vyšetrovanie; či článok prezentoval udalosť primerane vyváženým spôsobom; a či dal dotknutým osobám príležitosť sa brániť.

Pokiaľ ide o autoritu sťažovateľovho zdroja, vláda uviedla, že C. opustil rady polície v roku 1999 (pozri ods. 7 vyššie), že podľa jeho vlastného svedectva pred súdmi bola sporná informácia neoficiálna (pozri ods. 22 vyššie), a že v čase zverejnenia článku vyšetrovanie nezvestnosti A. prebiehalo tri roky (pozri ods. 9 vyššie).

Pokiaľ ide o vlastné vyšetrovanie, sťažovateľ sám pripustil, že sa spoľahol výlučne na informáciu od C. Aj keď bral do úvahy predchádzajúci článok z 31. mája 2000, ktorý sa týkal podobných záležitostí ako boli obsiahnuté v jeho článku (pozri ods. 10 vyššie), bol tento druhý článok písaný v neutrálnom tóne a neobsahoval základ pre tvrdenia namietané v predložennom prípade.

Navyše nebol podľa vyjadrenia vlády sťažovateľov článok vyvážený, nedal priestor pre vyjadrenie dotknutým osobám a uvádzal zbytočne plné meno D.

Záverom, podľa vlády si sťažovateľ nesplnil záväzky a povinnosti vyplývajúce mu z jeho profesie novinára.

Okrem toho, súdy vykonali a preskúmali množstvo dôkazov, ktoré vyhodnotili prijateľným spôsobom a na základe ktorých dospeli k primeraným záverom bez známok svojvôle.

38. Sťažovateľ odvetil, že B. bola spoločnosť, ktorá prechádzala procesom privatizácie (pozri ods. 6 vyššie), že v danom čase bola stále čiastočne vlastnená štátom, že proces privatizácie na Slovensku bol všeobecne poznačený mnohými podozreniami a nezákonnosťami, a že A. bol zároveň spojený s najväčšou vládnu stranou. Článok sa teda jasne zaoberal otázkami verejného záujmu. Navyše sťažovateľ uviedol, že D. a jeho partneri sa priamo snažili dostať B. pod svoj vplyv. Za týchto okolností sa sťažovateľ domnieval, že nebola zachovaná spravodlivá rovnováha medzi jeho právami na jednej strane a jeho povinnosťami a zodpovednosťou v zmysle článku 10 Dohovoru na strane druhej.

2. Posúdenie Súdu

(a) Zásah, zákonnosť a legitímnosť cieľa

39. Súd zisťuje, že medzi stranami nebolo sporné, že rozsudky okresného a krajského súdu o žalobe D. na ochranu osobnosti predstavovali zásah do sťažovateľovho práva na slobodu prejavu zaručenú článkom 10 ods. 1 Dohovoru.

40. Ďalej Súd zisťuje, že rovnako nebolo stranami spochybňované, že namietaný zásah sa uskutočnil na základe zákona, presnejšie § 11 a nasl.

Občianskeho zákonníka, a že tento sledoval legitímny cieľ ochrany povesti a práv iných.

Jediným sporným bodom zostala teda otázka, či tento zásah bol „nevyhnutný“ v „demokratickej spoločnosti“.

(b) Nevyhnutnosť

41. Súd poznamenáva, že v predloženom prípade vyvstávajú špecifické otázky slobody tlače obdobné tým, ktorými sa zaoberal v predchádzajúcich prípadoch, najmä otázky povinností a zodpovednosti tlače pri zverejňovaní tvrdení týkajúcich sa tretích osôb. Pokiaľ ide o všeobecné princípy týkajúce sa slobody tlače v tejto súvislosti, Súd odkazuje na zhrnutie svojej ustálenej judikatúry, napr. v prípade *Ringier Axel Springer Slovakia, a.s.* (č. 41262/05, citované vyššie, ods. 94-100).

42. V predloženom prípade občianskoprávne súdy uznali sťažovateľa za zodpovedného za zásah do osobnosti D. a nariadili zaplatiť D. náhradu škody dosahujúcu celkovo výšku viac než 13 000 EUR (nemajetková ujma a náklady – pozri ods. 28 vyššie) v súvislosti so zverejneným článkom o zmiznutí A., ktorého bol sťažovateľ autorom.

43. Pri určovaní sťažovateľovej zodpovednosti vnútroštátne súdy zdá sa prisúdili rozhodujúcu dôležitosť skutočnosti, že tvrdenie o telefonáte D. podávajúceho správu o pohybe A. sa nepreukázalo ako pravdivé (pozri ods. 22, 24 a 29 vyššie).

44. Súd zisťuje, že v tomto ohľade vnútroštátne súdy podľa všetkého formálne použili postup, ktorý Súd už skôr preskúmal ako doktrínu „pravdivosti informácie“ (pozri *Ringier Axel Springer Slovakia, a.s.* (č. 41262/05), citované vyššie, ods. 34, 42 a 101).

45. Súd poznamenáva predovšetkým, že vnútroštátne súdy vykonávali a posudzovali dôkazy a vyvodzovali závery najmä s cieľom určiť pravdivosť skutkového základu článku a jeho dopadu na dobré meno D. a jeho povest' (pozri ods. 22 – 24 vyššie).

46. Inými slovami, aj keď sťažovateľ namietal, že článok sa týkal otázok verejného záujmu (pozri ods. 26 vyššie), neboli v tejto súvislosti vykonané či posudzované žiadne dôkazy, ani vyvodzované žiadne konkrétne závery. Rovnako sa zdá, že nebola prikladaná pozornosť súdu (ne)prítomnosti dobrej viery na strane sťažovateľa, cieľu, ktorý sledoval zverejnením článku alebo iným kritériám relevantným pre posúdenie, či sťažovateľ konal v súlade s jeho „povinnosťami a zodpovednosťou“ v zmysle článku 10 ods. 2 Dohovoru.

47. Z tohto pohľadu má podľa Súdu malý, resp. žiadny, význam špecifický postoj vnútroštátnych súdov posudzujúci prípad z hľadiska otázok úmyslu, nedbanlivosti, zdroja informácií a toho, či bol tento citovaný alebo nie (pozri ods. 29 vyššie). Je možné vyvodiť záver, že sťažovateľov kľúčový argument týkajúci sa dôveryhodnosti jeho zdroja bol bez

akejkoľvek skutočnej analýzy súhrnne odmietnutý na základe tejto osobitej premisy urobenej všeobecnými súdmi.

48. Súd nemôže neuznať význam argumentov vlády z pohľadu Dohovoru a ňou navrhovaného posúdenia prípadu (pozri ods. 37 vyššie). Konštatuje však, že tieto argumenty a posúdenie sú skutkovo a právne odlišné od argumentov a posúdení vnútroštátnych súdov.

49. V tomto ohľade Súd pripomína, že to, do akej miery sťažovateľ môže rozumne nazerať na svoj zdroj informácií ako na dôveryhodný, má byť posúdené vo svetle situácie, ktorá bola sťažovateľovi známa v danom čase a nie s výhodou spätného pohľadu možného oveľa neskôr (pozri *Bladet Tromsø a Stensaas proti Nórsku (VK)*, č. 21980/93, ods. 66, ESLP 1999-III).

50. Súd konštatuje, že podľa jeho judikatúry posúdenie prípadu z hľadiska kritéria „povinností a zodpovedností“ v zmysle článku 10 ods. 2 Dohovoru má zahŕňať individuálne posúdenie prípadu, ako aj posúdenie v celkovom kontexte, s odkazom na situáciu v čase, kedy bol sporný článok zverejnený, posúdenie tak zložitých otázok ako napríklad otázky existencie a významu verejného záujmu, ktorý bol v hre, vo vzťahu k postaveniu D.; nevyhnutnosti odhaliť jeho identitu; *bona fides* sťažovateľa; pravého cieľa sledovaného zverejnením článku; miery, do akej sa mohol spoľahnúť na dôveryhodnosť svojho zdroja, a to z pohľadu postavenia C. v čase jeho podieľania sa na pátraní po A., ale s ohľadom na čas zverejnenia článku; a primeranosti sumy priznaného odškodnenia (pozri napr. *Ringier Axel Springer Slovakia, a.s.* (č. 41262/05), citované vyššie, ods. 106).

51. V tejto súvislosti Súd pripomína, že vzhľadom na subsidiárny charakter jeho postavenia musí byť opatrný pri vstupovaní do úlohy prvostupňového súdu v prípadoch, kedy sa tomu vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu nedá vyhnúť. Nie je úlohou Súdu nahradiť posúdenie vnútroštátnych súdov svojim vlastným. Platí všeobecné pravidlo, že je na týchto súdoch, aby vyhodnotili dôkazy (pozri *Europapress Holding d.o.o. proti Chorvátsku*, č. 25333/06, ods. 62, 22. októbra 2009).

52. Za týchto okolností Súd považuje za kľúčové, aby vnútroštátne súdy starostlivo posúdili existenciu a význam verejného záujmu na zverejnení spornej informácie v predloženej prípadu, rovnako ako rovnováhu medzi týmto verejným záujmom a individuálnym záujmom zúčastnených osôb, pretože vnútroštátne súdy sú v princípe lepšie vybavené na zistenie skutočností podstatných pre uskutočnenie právnej analýzy. Toto sa týka tiež otázky *bona fides* sťažovateľa a ďalších aspektov prípadu, ktoré sú nevyhnutné na určenie, či sťažovateľ konal v súlade s „povinnosťami a zodpovednosťou“ obsiahnutými v článku 10 ods. 2 Dohovoru (pozri *Ringier Axel Springer Slovakia, a.s.* (č. 41262/05), citované vyššie, ods. 109).

53. Súd sa domnieva, že v dôsledku opomenutia skúmania týchto aspektov prípadu nemožno povedať, že vnútroštátne súdy „aplikovali

štandardy, ktoré by boli v súlade s princípmi článku 10“ alebo že „vychádzali z prijateľného vyhodnotenia relevantných skutočností“ (pozri *Kommersant Moldovy proti Moldavsku*, č. 41827/02, ods. 38, 9. januára 2007).

54. Pokiaľ ide o procesné záruky obsiahnuté v článku 10 Dohovoru (pozri napr. *Andrushko proti Rusku*, č. 4260/04, ods. 53, 14. októbra 2010, s ďalšími odkazmi), Súd tiež konštatuje, že na obranu svojich hmotných práv podľa článku 10 Dohovoru sťažovateľ podal sťažnosť podľa článku 127 ústavy. Ústavný súd však sťažnosť odmietol na základe premisy vychádzajúcej výlučne z jeho vlastnej judikatúry, podľa ktorej nebol tento prostriedok nápravy prípustný, ak sa nezistilo porušenie aplikovateľných procesných práv (pozri ods. 32 vyššie).

55. Uvedené posúdenie je dostatočné na to, aby Súd dospel k záveru, že právna ochrana poskytnutá sťažovateľovi na vnútroštátnej úrovni nebola v súlade s požiadavkami článku 10 Dohovoru. Toto ustanovenie bolo teda porušené.

II. NAMIETANÉ PORUŠENIE ČLÁNKU 13, V SPOJENÍ S ČLÁNKOM 10 DOHOVORU

56. Spolu s porušením práva uvedeným vyššie sa sťažovateľ sťažoval na porušenie jeho práva na účinný prostriedok nápravy v zmysle článku 13 Dohovoru, ktorý znie nasledovne:

„Každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.“

A. Prijateľnosť

57. Súd zisťuje, že sťažnosť nie je zjavne nepodložená v zmysle článku 35 ods. 3 písm. a) Dohovoru. Zisťuje tiež, že nie je neprijateľná ani z iných dôvodov. Musí byť preto vyhlásená za prijateľnú.

B. Podstata

58. Sťažovateľ tvrdil najmä, že ústavný súd mu uprel účinný prostriedok nápravy proti rozsudku krajského súdu tým, že vychádzal z premisy, že k porušeniu základných práv a slobôd hmotného charakteru môže dôjsť len ak boli porušené procesné práva.

59. Vo svojej odpovedi, odvolávajúc sa na závery Súdu v prípadoch *V.C. proti Slovenskej republike* (č. 18968/07, ods. 166, ESĽP 2011 (výňatky)), a *N.B. proti Slovenskej republike* (č. 29518/10, ods. 109, 12. júna 2012), vláda súhlasila, že prístup Súdu vykazoval známky formalizmu. Keďže bola však podstata prípadu dôkladne preskúmaná

všeobecnými súdmi dvoch stupňov, ktoré tiež znížili sťažovateľovi uloženú povinnosť zaplatiť škodu, mal podľa názoru vlády sťažovateľ v skutočnosti k dispozícii prostriedok nápravy kompatibilný s požiadavkami článku 13 Dohovoru.

60. Sťažovateľ nesúhlasil a doplnil, že odmietnutie zaoberať sa podstatou jeho ústavnej sťažnosti vyústilo do úplného obmedzenia jeho práva na účinný prostriedok nápravy podľa článku 13 Dohovoru.

61. Vzhľadom na konštatovanie porušenia sťažovateľových práv podľa článku 10 Dohovoru (pozri ods. 55 vyššie) nepovažuje Súd za potrebné skúmať osobitne podstatu sťažnosti podľa článku 13 Dohovoru v spojení s článkom 10 Dohovoru.

III. APLIKÁCIA ČLÁNKU 41 DOHOVORU

62. Článok 41 ustanovuje:

„Ak súd dospeje k záveru, že došlo k porušeniu Dohovoru alebo jeho protokolov a v prípade, že vnútroštátne právo dotknutej Vysokej zmluvnej strany umožňuje len čiastočnú nápravu, súd prizná v prípade potreby poškodenej strane spravodlivé zadost'učinenie.“

A. Škoda

63. Sťažovateľ požadoval 14 463 EUR ako náhradu majetkovej škody a 6 700 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy. Prvá suma zodpovedala sume odškodnenia a trov konania, ktoré mal sťažovateľ zaplatiť navrhovateľovi na vnútroštátnej úrovni, prepočítanej na eurá sťažovateľom samotným.

64. K prvej požiadavke vláda uviedla, že ak sťažovateľ utrpel majetkovú škodu, bude mať v prípade rozhodnutia Súdu o porušení práv podľa Dohovoru možnosť obnoviť vnútroštátne konanie podľa § 228 ods. 1 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom si bude môcť uplatniť jej náhradu. Druhú požiadavku vláda považovala za prehnanú.

65. Pokiaľ ide o argument vlády týkajúci sa možnosti obnovy vnútroštátneho konania, Súd pripomína, že už v minulosti rozhodol, že ak by obeť porušenia práva po tom, ako bezvýsledne využila vnútroštátne prostriedky nápravy pred obrátením sa na orgány Dohovoru so sťažnosťou na porušenie jej práv, bola povinná tak urobiť znova predtým, ako dostane spravodlivé zadost'učinenie od Súdu, celková dĺžka konania podľa Dohovoru by sotva bola v súlade s myšlienkou účinnej ochrany ľudských práv. Takáto požiadavka by viedla k situácii nezlučiteľnej s cieľom a predmetom Dohovoru (pozri napr. *Ferenčíková proti Slovenskej republike*, č. 39912/09, ods. 74, 25. septembra 2012, s ďalšími odkazmi). V dôsledku toho Súdu nič nebráni priznať v tomto smere odškodnenie.

66. Súd, majúc za preukázanú existenciu kauzálnej súvislosti medzi namietanou majetkovou škodou a zisteným porušením Dohovoru (pozri *Bladet Tromsø a Stensaas*, citované vyššie, ods. 77), priznáva celú sumu požadovanú z tohto titulu, teda 14 463 EUR.

67. Zároveň, rozhodujúc na spravodlivom základe, Súd priznáva sťažovateľovi 5 850 EUR z titulu nemajetkovej ujmy s akoukoľvek daňou, ktorá by mu mohla byť vyrubená.

B. Výdavky a náklady

68. Sťažovateľ tiež požadoval 2 157,60 EUR ako náhradu trov konania o jeho odvolaní na vnútroštátnej úrovni, prepočítanú na eurá ním samotným, a 1 777,50 EUR ako náhradu právneho zastúpenia pred Súdom. Druhá suma zahŕňala daň z pridanej hodnoty a bola vypočítaná na základe hodinovej sadzby podľa zmluvy o právnom zastúpení stanovujúcej, že odmena bude splatná v závislosti od výsledku konania pred Súdom. Sťažovateľ uviedol, že vzhľadom na toto ustanovenie zmluvy nemohol zatiaľ podporiť svoj nárok žiadnym potvrdením o zaplatení.

69. Vláda poukázala na to, že sťažovateľ v súvislosti so svojou požiadavkou na náhradu trov právneho zastúpenia nepredložil žiadne potvrdenia o ich úhrade a že priznať možno náhradu len takých výdavkov a nákladov, ktoré sú v primeranej výške a podložené relevantnými dokladmi.

70. Podľa judikatúry Súdu je sťažovateľ oprávnený na náhradu výdavkov a nákladov len ak bolo preukázané, že tieto boli skutočne a nevyhnutne vynaložené a v primeranej výške (pozri napr. *Iatridis proti Grécku* (spravodlivé zadostučinenie) (VK), č. 31107/96, ods. 54, ESLP 2000-XI). Ďalej, pravidlo 60 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdu ustanovuje, že všetky nároky uplatnené podľa článku 41 Dohovoru musia byť podložené relevantnými dokladmi. V opačnom prípade môže Súd žiadosť alebo jej časť zamietnuť.

71. V predloženom prípade sťažovateľ predložil doklady o zaplatení súdneho poplatku za odvolanie, kópiu zmluvy o právnom zastúpení, podľa ktorej je odmena za právne služby splatná v závislosti od výsledku konania pred Súdom. Napriek opodstatnenosti námietky vlády nemal Súd dôvod pochybovať o tom, že toto zmluvné stanovenie zakladá právnu povinnosť na strane sťažovateľa zaplatiť odmenu jeho právnikovi, ktorá sa premietla do jeho žiadosti. Tieto náklady boli teda posúdené ako „skutočne vynaložené“ (pozri *Tebieti Mühafize Cemiyeti a Israfilov proti Azerbajdžanu*, č. 37083/03, ods. 106, ESLP 2009). Navyše, Súd nemal dôvod považovať ich za neprimerané s ohľadom na ich výšku.

72. Preto, berúc do úvahy dokumenty, ktoré má k dispozícii a uvedené kritériá, má Súd za to, že žiadosti treba plne vyhovieť. Priznáva teda sťažovateľovi z tohto titulu 3 935,10 EUR.

C. Úroky z omeškania

73. Súd považuje za primerané, aby úroky z omeškania vychádzali z minimálnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky, zvýšenej o tri percentá.

Z TÝCHTO DÔVODOV, SÚD JEDNOMYSELNE,

1. *Vyhlasuje* sťažnosť za prijateľnú;
2. *Konštatuje*, že článok 10 Dohovoru bol porušený;
3. *Konštatuje*, že nie je potrebné samostatne skúmať podstatu sťažnosti podľa článku 13 v spojení s článkom 10 Dohovoru;
4. *Konštatuje*
 - (a) že dotknutý štát je povinný zaplatiť sťažovateľovi do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku podľa článku 44 ods. 2 Dohovoru nasledovné sumy:
 - (i) 14 463 EUR (štrnásťtisíc štyristošesťdesiattri eur), spolu s akoukoľvek daňou, ktorá môže byť vyrubená, z titulu majetkovej škody;
 - (ii) 5 850 EUR (päťtisíc osemstopäťdesiat eur), spolu s akoukoľvek daňou, ktorá môže byť vyrubená, z titulu nemajetkovej ujmy;
 - (iii) 3 935,10 EUR (tritisíc deväťstotridsaťpäť eur a desať centov), spolu s akoukoľvek daňou, ktorá môže byť vyrubená, ako náhradu nákladov a výdavkov;
 - (b) že od uplynutia vyššie uvedených troch mesiacov až do vyplatenia budú k uvedeným sumám pripočítané úroky z omeškania vo výške zodpovedajúcej minimálnej úrokovej sadzbe Európskej centrálnej banky počas obdobia omeškania zvýšenej o tri percentá;
5. *Zamieta* zvyšok nárokov sťažovateľa na spravodlivé zadosťučinenie.

Vyhotovené v anglickom jazyku a písomne oznámené dňa 22. októbra 2013 podľa pravidiel 77 ods. 2 a 3 Rokovacieho poriadku Súdu.

Santiago Quesada
tajomník

Josep Casadevall
predseda